

BÁO CÁO

Tình hình sốt rét 9 tháng đầu năm 2014

1. Tình hình sốt rét 9 tháng đầu năm

- Trong 9 tháng tổng số bệnh nhân sốt rét 1.919 ca, trong đó số KST sốt rét 1.574 ca, 09 bệnh nhân sốt rét ác tính, không có ca tử vong do sốt rét. (Phụ lục 1)

a. So với cùng kỳ năm 2013

- Tình hình bệnh sốt rét trong 9 tháng đầu năm 2014 ở khu vực có xu hướng giảm, các chỉ số về BNSR, ký sinh trùng sốt rét, sốt rét ác tính đều có xu hướng giảm.

- Bệnh nhân sốt rét 9 tháng đầu năm 2014 giảm: 33,96% (1.919/2.906).

- Ký sinh trùng sốt rét giảm 33,75% (1.574/2.376), trong đó *P.falciparum* giảm 44,66% (643/1162).

- Bệnh nhân sốt rét ác tính 9 tháng đầu năm 2014 giảm 67,86% (09/28).

- Không có ca tử vong do sốt rét: giảm 02 ca (0/2).

- Tổng số liệu thuốc điều trị giảm: 50,8% (9.627/19.568).

- Tỷ lệ KST SR (+) /lam xét nghiệm giảm: 20,59% (0,27%/0,34%).

b. Phân tích tình hình sốt rét 9 tháng đầu năm

- Về bệnh nhân sốt rét và sốt rét ác tính:

+ Tổng số bệnh nhân sốt rét 9 tháng đầu năm 2014 giảm: 33,96% so với cùng kỳ (1.919/2.906). Một số tỉnh có BNSR tăng như tỉnh Lâm Đồng 11,67% (354/317), Tây Ninh 27,27% (56/44), TP. HCM 16,22% (43/37); 4/20 tỉnh có số BNSR tăng nhẹ gồm Long An, An Giang, Kiên Giang, Cần Thơ.

+ Bệnh nhân SRAT giảm 67,86% (09/28) so với 9 tháng đầu năm 2013. Tỷ lệ SRAT/BNSR giảm (0,47%/0,96%). Số bệnh nhân SRAT giảm ở hầu hết các tỉnh, có 02/20 tỉnh có bệnh nhân SRAT tăng: Lâm Đồng (2/0), Hậu Giang (1/0).

- Về ký sinh trùng sốt rét:

+ Trong 9 tháng đầu năm 2014 xét nghiệm được 592.788 lam và que thử, giảm 16,07% so với 9 tháng đầu năm 2013 (592.788/706.323). Tổng số KST (+) giảm 33,75% so với cùng kỳ (1.574/2.376). Tỷ lệ % KST sốt rét/lam là 0,27%, giảm 20,59% (0,27/0,34) so với cùng kỳ, trong đó *P.falciparum* giảm 44,66% (643/1.162). Tỷ lệ % *P.falciparum*/KST (+) là 40,85%, giảm 16,47% (40,85/48,91%).

+ Các tỉnh có KST SR tăng: Lâm Đồng (341/291), Tây Ninh (50/40), TP. HCM (43/36), An Giang (12/7), Kiên Giang (03/2), Cần Thơ (01/0).

- Về tử vong do sốt rét: Trong 9 tháng đầu năm không có ca tử vong do sốt rét, giảm 02 ca so với cùng kỳ 2013.

- Tổ chức phun, tẩm hóa chất đã được triển khai được 80,45% so với kế hoạch (366.594/455.700). Do kinh phí chương trình phòng chống sốt rét cấp muộn, một số tỉnh đang tiến hành tẩm màn đợt 2 nên chưa tổng hợp số liệu báo cáo.

- Không có dịch sốt rét xảy ra trong 9 tháng đầu năm 2014.

- Riêng tỉnh Bình Phước tình hình sốt rét giảm so với cùng kỳ năm 2013: BNSR giảm 42,72% (968/1.690) chung toàn tỉnh, tuy nhiên vẫn có huyện Lộc Ninh tăng 103,57% (114/56).

Trước tình hình một số trọng điểm sốt rét, sốt rét dai dẳng tập trung ở tỉnh Bình Phước, hằng năm bệnh nhân sốt rét (BNSR) tại đây luôn chiếm số lượng lớn tổng số BNSR của toàn khu vực, thêm vào đó là sự xuất hiện của KST sốt rét kháng thuốc, do đó việc PCSR trở nên khó khăn, phức tạp hơn.

Tình hình sốt rét tại các điểm nóng:

Tại 3 xã Đắc O, Bù Gia Mập, Đắc Nhau H. Bù Gia Mập, Bù Đăng, T. Bình Phước

- Riêng 03 xã trọng điểm số lượng BNSR giảm với cùng kỳ năm 2013 (373/765), BNSR vẫn ở mức độ cao và chiếm 38,53% (373/968) của tỉnh.

- Tổng số KST sốt rét 3 xã là 363, chiếm 39,72% (363/914) số KST của tỉnh và chiếm 23,06% (363/1.574) của cả khu vực (Bảng 1).

Bảng 1: Diễn biến sốt rét tại các “điểm nóng” ở Bình Phước

Tháng/2014	Xã Đắc O (H. Bù Gia Mập)		Xã Bù Gia Mập (H. Bù Gia Mập)		Xã Đắc Nhau (H. Bù Đăng)		Tổng cộng (03 xã)	
	BNSR	KST	BNSR	KST	BNSR	KST	BNSR	KST
Tháng 1	40	40	9	9	2	2	51	51
Tháng 2	16	16	6	6	5	5	27	27
Tháng 3	18	18	3	3	7	7	28	28
Tháng 4	41	41	5	5	3	3	49	49
Tháng 5	28	28	7	7	4	4	39	39
Tháng 6	21	21	3	3	9	9	33	33
Tháng 7	27	27	2	2	6	6	35	25
Tháng 8	54	54	6	6	3	3	63	63
Tháng 9	36	36	5	5	7	7	48	48
Cộng:	281	281	46	46	46	46	373	363
SL cùng kỳ	508	508	134	134	123	123	765	765
SS cùng kỳ	-44,69	-44,69	-65,67	-65,67	-62,6	-62,6	-51,24	-52,55

Bảng 2. Tình hình sốt rét tại các “điểm nóng” ở Bình Phước so với cùng kỳ

Tên xã	9 tháng đầu năm 2014		9 tháng đầu năm 2013		So sánh % tăng (+), giảm(-)	
	BNSR	KST	BNSR	KST	BNSR	KST
Xã Đắc Nhau	46	46	123	123	-62,6	-62,6
Xã Bù Gia Mập	46	46	134	134	-65,67	-65,67
Xã Đắc Ô	281	281	508	508	-44,69	-44,69
Cộng	373	363	765	765	-51,24	-52,55

- Số bệnh nhân sốt rét ở 3 xã giảm 51,24% (373/765) so với cùng kỳ và số bệnh nhân có KST giảm 52,55% (363/765). (Bảng 2).

Tại 3 xã Dạ Quin, Tà Năng, Đà Loan huyện Đức Trọng, tỉnh Lâm Đồng

Tình hình BNSR tại 03 xã số lượng BNSR tăng mạnh 141,47% so với cùng kỳ năm 2013 (99/41) và ở mức độ cao chiếm 85,34 % (99/116) của huyện và chiếm 82,94% (99/187) của toàn tỉnh trong 5 tháng đầu năm 2014 (Bảng 3).

Bảng 3. Tình hình sốt rét tại 3 xã Dạ Quin, Tà Năng, Đà Loan, huyện Đức Trọng, tỉnh Lâm Đồng so với cùng kỳ

Tên xã	5 tháng đầu năm 2014	5 tháng đầu năm 2013	So sánh tăng (+), giảm(-)
Xã Dạ Quin	49	10	+ 39 ca
Xã Tà Năng	38	21	+ 17 ca
Xã Đà Loan	12	10	+ 2 ca
Cộng	99	41	+ 58 ca

- Viện Sốt rét - KST - CT TP. Hồ Chí Minh đã chỉ đạo, kiểm tra thường xuyên các hoạt động PCSR tại các xã:

+ Chỉ đạo Trung tâm PCSR tỉnh, Trung tâm Y tế huyện, Y tế xã phối hợp chính quyền kiểm tra chặt chẽ việc cấp thuốc tự điều trị cho các đối tượng đi rừng ngủ rẫy.

+ Chỉ đạo triển khai phòng chống véc tơ tập trung ưu tiên trọng điểm thực hiện vừa phun, vừa tẩm có chọn lọc cho 03 xã. Phun, tẩm bổ sung hoặc phun, tẩm lại các cụm dân cư chưa phun, tẩm hoặc bị bỏ sót.

+ Điều tra, giám sát véc tơ, chỉ định kịp thời các biện pháp can thiệp.

+ Tổ chức điều tra, xét nghiệm phát hiện ký sinh trùng sốt rét, điều trị các đối tượng mang ký sinh trùng sốt rét, đặc biệt tập trung các đối tượng khai thác gỗ, lâm sản trở về địa phương, các đối tượng làm nương rẫy.

+ Báo cáo kịp thời, báo cáo nhanh diễn biến tình hình sốt rét giữa các tuyến để kịp thời xử lý.

Các đơn vị đã tổ chức các hoạt động truyền thông hưởng ứng Ngày Thế giới phòng chống sốt rét 25/4 với chủ đề “Đầu tư cho tương lai, đánh bại bệnh sốt rét”.

c. Các hoạt động giám sát

- Giám sát véc tơ sốt rét tại 04 tỉnh: Đồng Nai, Lâm Đồng, BR-VT, Bình Phước, TP. HCM, Cà Mau có thành phần loài khá phong phú, trong đó đã bắt được muỗi *An. dirus* là vector truyền bệnh chính.

- Thực hiện giám sát dịch tễ sốt rét tại các tỉnh Đồng Nai, Lâm Đồng, BR-VT, Bình Phước, Đồng Tháp, An Giang, Cà Mau, Bạc Liêu, Sóc Trăng, Tây Ninh, và 01 đợt giám sát can thiệp đột xuất tại điểm nóng sốt rét huyện Đức Trọng, tỉnh Lâm Đồng.

2. Ý kiến chỉ đạo

- Các Trung tâm YTDP/PCSR khu vực Nam Bộ - Lâm Đồng có số bệnh nhân sốt rét gia tăng cần tăng cường giám sát dịch tễ sốt rét, nhất là các điểm nóng và có biện pháp chặn đứng sự gia tăng này, nhất là những tháng cuối năm.

- Các địa phương SRLH thấp, không còn sốt rét lưu hành trong khu vực cần theo dõi chỉ đạo và giải quyết triệt để các ca bệnh sốt rét tại địa phương, chú trọng các đối tượng giao lưu vào vùng sốt rét.

- Giám sát tình hình sốt rét tại các địa phương có nhiều đối tượng giao lưu vào vùng sốt rét trở về, kịp thời xử lý không để sốt rét lan tràn và quay trở lại.

- Theo dõi chỉ đạo và khống chế tình hình sốt rét gia tăng, sốt rét ác tính, chủ yếu ở các địa phương sốt rét lưu hành thấp hoặc không còn sốt rét do chẩn đoán nhầm; tham mưu chỉ đạo các địa phương chấn chỉnh công tác phát hiện, chẩn đoán, điều trị sốt.

- Các Trung tâm YTDP/PCSR triển khai kế hoạch PCSR đúng tiến độ.

- Các Trung tâm tổng hợp, báo cáo tình hình hoạt động của các điểm kính hiển vi, hiệu quả hoạt động, đề xuất giải quyết, đồng thời tổ chức giám sát, đánh giá hoạt động của các điểm kính hiển vi, củng cố hoạt động chẩn đoán xét nghiệm, bảo quản và sử dụng kính hiển vi.

- Giám sát việc quản lý và sử dụng kinh phí, thuốc sốt rét, hóa chất, trang thiết bị, vật tư, dụng cụ PCSR của các địa phương trong khu vực.

- Các đơn vị phối hợp chặt chẽ với các cơ quan thông tin đại chúng tổ chức các hoạt động truyền thông hưởng ứng Ngày Thế giới phòng chống sốt rét 25/4 qua các phương tiện thông tin đại chúng (Đài truyền hình địa phương, đài phát thanh địa phương, báo địa phương, loa, ...) với chủ đề “Đầu tư cho tương lai, đẩy lùi bệnh sốt rét”

- Triển khai phân công dịch tễ sốt rét can thiệp và giám sát trọng điểm sốt rét năm 2014 tại 20 tỉnh khu vực Nam Bộ - Lâm Đồng.

- Các đơn vị khẩn trương triển khai các hoạt động của dự án “Tăng cường phòng chống sốt rét dựa vào cộng đồng tập trung vào các nhóm có nguy cơ cao, nâng

cao năng lực và tính bền vững của Chương trình phòng chống sốt rét Quốc gia” và “Sáng kiến khu vực ngăn chặn sốt rét kháng thuốc Artemisinin” do Quỹ Toàn cầu phòng chống AIDS, Lao và Sốt rét tài trợ đúng kế hoạch tại 7 tỉnh trong khu vực (Lâm Đồng, Tây Ninh, Bình Phước, Bạc Liêu, Cà Mau, Đồng Nai, Bình Dương).

Nơi nhận:

- Cục YTDP (để b/c);
- Ban Quản lý DAQG PCRS;
- TTYTDP (TTPCSR) NB-LĐ;
- Ban Biên tập website Viện;
- Lưu VT, các khoa, phòng, TT

VIỆN TRƯỞNG

Lê Thành Đồng